

VĂN HÓA - XÃ HỘI HỌC

NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ TÔN GIÁO Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH HIỆN NAY

TS. BÙI THỊ NGỌC TRANG^(*)

TÓM TẮT

Trong 05 năm qua, công tác tôn giáo của Thành phố Hồ Chí Minh đã thu được nhiều kết quả đáng ghi nhận. Hoạt động quản lý nhà nước về tôn giáo đã có chuyển biến trên nhiều mặt góp phần bảo vệ các quyền tự do tôn giáo của Nhân dân; giữ gìn các giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp của các tôn giáo được tôn trọng, bảo vệ. Việc đánh giá lại hiệu quả của công tác tôn giáo trong thời gian qua tại Thành phố Hồ Chí Minh là cần thiết để làm cơ sở đề xuất những giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về tôn giáo trong những năm tiếp theo.

Từ khóa: tôn giáo, quản lý nhà nước, quản lý nhà nước về tôn giáo.

ABSTRACT

In the past five years, the religious work of Ho Chi Minh City has achieved many remarkable results. State administration for religious affairs has changed in many aspects: contributing to the protection of the people's rights to freedom of religion; preserving cultural values; respecting and protecting the good religious morals. The reassessment of the effectiveness of the religious work in recent years in Ho Chi Minh City is necessary to serve as a basis for proposing solutions to improve the effectiveness of the State administration for religious affairs over coming the years.

Key words: religion, State administration, State administration for religious affairs.

1. Đặt vấn đề

Dưới sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, sự phối hợp điều hành, cùng với sự đổi mới trong phương thức hoạt động quản lý của chính quyền đã tạo điều kiện để các tôn giáo ngày càng thể hiện đường hướng hoạt động tiến bộ và tuân thủ pháp luật. Mối quan hệ giữa chính

quyền các cấp với chức sắc, chức việc các tôn giáo ngày càng cởi mở, thân thiện. Chính quyền các cấp đã chủ động lắng nghe để tìm hiểu tâm tư và nguyện vọng, từ đó đáp ứng những nhu cầu chính đáng, hợp pháp của cá nhân, tổ chức tôn giáo.

Phạm vi bài viết là nghiên cứu thực tiễn công tác tôn giáo của hệ thống chính trị ở Thành phố trong nhiệm kỳ 2016-2020, đánh

^(*) Phó Giám đốc Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh

giá những kết quả đạt được cùng các nguyên nhân và rút ra các bài học kinh nghiệm để từ đó làm cơ sở khoa học đề xuất các giải pháp nhằm tăng cường hiệu quả công tác quản lý nhà nước về tôn giáo ở Thành phố Hồ Chí Minh trong thời gian tới.

2. Nội dung

Trên địa bàn Thành phố có 54 dân tộc, trong đó có 53 dân tộc thiểu số, chiếm 5,2% dân số toàn Thành phố; là nơi tập trung nhiều tổ chức tôn giáo như Phật giáo, Công giáo, Tin Lành, Hồi giáo, Cao Đài... với nhiều chức sắc tôn giáo giữ vị trí cao, chủ chốt của các tổ chức tôn giáo, có quan hệ với cá nhân, tổ chức tôn giáo trong và ngoài nước; có 11 tôn giáo, 34 tổ chức tôn giáo được Nhà nước công nhận với 13.155 chức sắc, chức việc và 2.104 cơ sở thờ tự. Theo kết quả Tổng điều tra dân số, hiện Thành phố Hồ Chí Minh có khoảng 1,7 triệu người theo tôn giáo, chiếm 18,6% dân số Thành phố⁽¹⁾. Hoạt động tôn giáo trên địa bàn Thành phố trong những năm qua luôn có sự ảnh hưởng và tác động tích cực đến tình hình tôn giáo cả nước.

Kể từ khi Luật Tín ngưỡng, tôn giáo được ban hành và có hiệu lực (01/01/2018), công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động tôn giáo trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh ngày càng có nhiều thuận lợi hơn. Thực tiễn cho thấy các cấp chính quyền luôn tôn trọng

và bảo hộ quyền tự do tôn giáo của Nhân dân; mọi chủ trương, chính sách đều bảo đảm để các tôn giáo đều bình đẳng trước pháp luật; các giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp của các tôn giáo đều được tôn trọng, bảo vệ; các cơ sở tôn giáo và tài sản hợp pháp các tổ chức tôn giáo đều được chính quyền các cấp bảo hộ theo quy định của pháp luật.

Đạt được kết quả đó, trước hết phải nhắc đến hiệu quả của công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật. Ngay khi Luật Tôn giáo, tín ngưỡng được ban hành, Thành ủy đã chỉ đạo Ủy ban nhân dân Thành phố phối hợp Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố Hồ Chí Minh, Hội đồng Giáo dục quốc phòng an ninh Thành phố Hồ Chí Minh tổ chức các hội nghị triển khai Luật Tôn giáo, tín ngưỡng cho toàn thể cán bộ lãnh đạo, quản lý trong hệ thống chính trị các cấp; đồng thời, tổ chức quán triệt và phổ biến cho chức sắc, chức việc và người có uy tín trong các tôn giáo.

Sau gần 02 năm thực hiện, Ủy ban nhân dân Thành phố đã kiến nghị Ban Tôn giáo Chính phủ tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức quán triệt, triển khai thực hiện nghiêm túc chính sách pháp luật của Nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo; tiếp tục triển khai, thực hiện đồng bộ, thống nhất Luật Tín ngưỡng, tôn giáo và các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan trên phạm vi cả nước.

Để tiếp tục thực hiện tốt hơn nữa công tác quản lý nhà nước về tôn giáo ở Thành phố Hồ Chí Minh, qua kết quả khảo sát từ nghiên cứu của đề tài “*Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị ở Thành phố Hồ Chí Minh*” và tham khảo những tài liệu có liên quan, nhóm nghiên cứu đã xây dựng hệ thống các giải pháp cụ thể

⁽¹⁾ Cục Thống kê Thành phố Hồ Chí Minh (2020). *Thực trạng dân số Thành phố Hồ Chí Minh qua tổng điều tra dân số và nhà ở thời điểm 0 giờ ngày 01/4/2019*: Đồng bào theo Phật giáo chiếm khoảng 843.000 người (9,4% dân số Thành phố); theo đạo Công giáo có hơn 758.000 người (8,4% dân số Thành phố); theo đạo Tin Lành có khoảng 28.000 người (0,3% dân số Thành phố); theo đạo Cao Đài khoảng 20.000 người (0,2% dân số Thành phố); theo Hồi giáo khoảng 6.000 người (0,1% dân số Thành phố).

với hai nhóm giải pháp: (01) *Nhóm giải pháp nâng cao nhận thức về chính sách*, chủ yếu tập trung tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách, pháp luật và giáo dục truyền thống văn hoá, tinh thần đoàn kết của người dân Thành phố và (02) *Nhóm giải pháp về tổ chức thực hiện chính sách* bao gồm những giải pháp căn bản, sát hợp với thực tiễn như: nâng cao chất lượng tham mưu cho cấp ủy về chủ trương, biện pháp, giải pháp lãnh đạo công tác tôn giáo; xây dựng và tổ chức thực hiện các chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao trình độ dân trí cho Nhân dân, đặc biệt là đồng bào tôn giáo; nâng cao hiệu quả công tác vận động quần chúng, xây dựng lực lượng chính trị, xây dựng cốt cán trong các vùng tôn giáo trọng điểm; khảo sát nhu cầu thực tế, giải quyết cơ bản tình hình khiếu kiện, khiếu nại đất đai, thực hiện quy hoạch về đất đai tôn giáo trên cơ sở tôn trọng quyền bình đẳng của các tôn giáo trước pháp luật; giải pháp về đào tạo, xây dựng đội ngũ cán bộ, củng cố bộ máy quản lý nhà nước về tôn giáo. Cụ thể cần chú ý một số vấn đề sau đây:

Thứ nhất, hệ thống các văn bản pháp luật cần thống nhất về nội dung; trong đó, cần quan tâm nghiên cứu để bổ sung và hướng dẫn thực hiện các quy định trong việc quản lý và sử dụng đất cơ sở tôn giáo; quản lý sinh hoạt tôn giáo của người nước ngoài tại Việt Nam; giải quyết đảm bảo thời gian các thủ tục hành chính về xây dựng, cải tạo lại nơi thờ tự, chuyển chuyển giáo sĩ... Đây là những vấn đề mà cơ quan chuyên môn cũng đã nhận thấy rất rõ: “*trong quản lý nhà nước đối với hoạt động tôn giáo của các cấp chính quyền còn nhiều sơ hở, việc xây dựng những quy định,*

văn bản pháp quy để chủ động hướng dẫn các tôn giáo thực hiện chính sách tôn giáo còn nhiều hạn chế”⁽²⁾.

Qua khảo sát đã ghi nhận được một số khó khăn cần lưu ý trong công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động tôn giáo trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh: cán bộ làm công tác có liên quan chưa được hướng dẫn rõ ràng các quy định của Luật Tín ngưỡng, tôn giáo nên việc thực hiện gặp nhiều khó khăn; sự phối hợp các cơ quan liên quan khi giải quyết sự việc chưa hiệu quả; công tác quản lý nhà nước hiện tập trung nhiều vào các tôn giáo đã được Nhà nước công nhận; việc ngăn chặn, đấu tranh với các tôn giáo không hợp pháp và những hoạt động tôn giáo vi phạm pháp luật còn bị động, tại nhiều thời điểm chưa khéo léo, chưa khoa học và chưa kịp thời. (Xem Bảng: *Những khó khăn trong quá trình thực thi Luật Tín ngưỡng, tôn giáo, trang 52*)

Thứ hai, cần quán triệt để nâng cao nhận thức đầy đủ hơn về trách nhiệm của cơ quan quản lý nhà nước về tôn giáo. Vẫn còn nhận thức cho rằng chỉ có Ban Tôn giáo các cấp mới có trách nhiệm trong công tác quản lý hoạt động tôn giáo. Từ đó, dẫn đến việc thực hiện quản lý nhà nước về tôn giáo bị bó hẹp và đôi khi có hạn chế; sự phân công trách nhiệm giữa các cấp, các ngành thiếu cụ thể dẫn đến hiện tượng chồng chéo hoặc đùn đẩy trong triển khai thực hiện một số vấn đề liên quan. Vẫn còn tình trạng cán bộ, đảng viên ở cơ sở chưa nhận thức rõ tầm quan trọng của công tác tôn giáo nên chưa phát huy hết sức mạnh của

⁽²⁾ Ban Tôn giáo Thành phố Hồ Chí Minh (2019). *Báo cáo về việc thực hiện công tác nhân quyền trong lĩnh vực tôn giáo trên địa bàn Thành phố năm 2015 - 2019*.

Bảng: Những khó khăn trong quá trình thực thi Luật Tín ngưỡng, tôn giáo

	Ý kiến trả lời		Phần trăm ý kiến lặp lại
	Số lượng	Phần trăm	
Thủ tục xin cấp giấy phép hoạt động/ giấy phép xây dựng các cơ sở tôn giáo gặp nhiều khó khăn	106	23.7%	44.9%
Chưa được hướng dẫn rõ ràng các quy định của Luật Tín ngưỡng, tôn giáo nên việc thực hiện gặp nhiều khó khăn	74	16.6%	31.4%
Sự phối hợp các cơ quan khi giải quyết sự việc chưa thực sự tốt	71	15.9%	30.1%
Do công tác kiêm nhiệm nên thiếu kiến thức chuyên sâu và công tác quản lý tôn giáo	75	16.8%	31.8%
Kinh phí dành cho công tác tuyên truyền còn hạn hẹp	49	11.0%	20.8%
Chưa có quy định xử lý những vi phạm liên quan đến hoạt động tôn giáo	49	11.0%	20.8%
Xử lý các vấn đề liên quan đến các tổ chức tôn giáo chưa được công nhận	23	5.1%	9.7%
Tổng cộng	447	100.0%	189.4%

Nguồn: Số liệu xử lý bảng hỏi đề tài nghiên cứu cấp Bộ “Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2020”, tháng 12 năm 2020.

cả hệ thống chính trị; còn hiện tượng “giao khoán” cho Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và một vài bộ phận chức năng.

Thứ ba, cần nhanh chóng triển khai kế hoạch công tác đào tạo trình độ chuyên sâu cho đội ngũ cán bộ, công chức làm công tác tôn giáo⁽³⁾ theo tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố lần thứ XI (nhiệm kỳ 2020 - 2025) đã xác định: “*nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ làm công tác dân vận của hệ thống chính trị; tổ chức đào tạo chuyên*

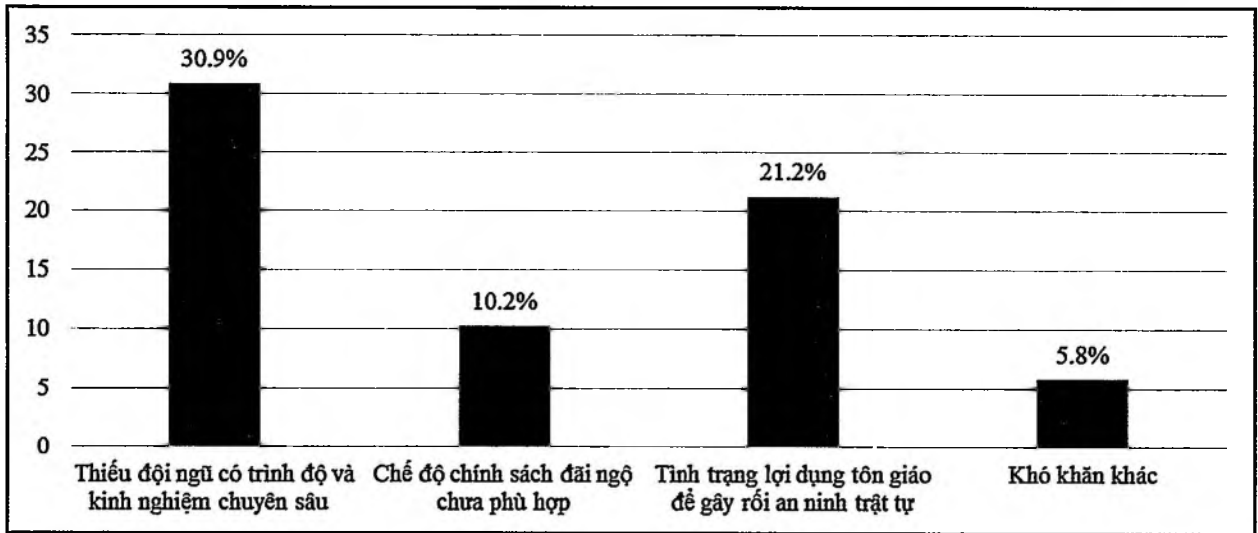
sâu cho 100 - 200 cán bộ chuyên trách làm công tác dân vận, dân tộc, tôn giáo ở hai trình độ cử nhân và sau đại học”⁽⁴⁾.

Qua khảo sát đã ghi nhận trên 54% ý kiến cho rằng khó khăn lớn nhất trong công tác tôn giáo hiện nay là “*thiếu đội ngũ có trình độ và kinh nghiệm chuyên sâu thực hiện công tác quản lý tôn giáo tại cơ sở*”⁽⁵⁾; thực tế còn cho thấy cán bộ làm công tác tôn giáo cấp huyện nhiều nơi còn kiêm nhiệm và thường xuyên

⁽³⁾ Kế hoạch số 05-KH/BDVTU ngày 23 tháng 11 năm 2020 về xây dựng Đề án tổ chức đào tạo chuyên sâu cho 100 - 200 cán bộ chuyên trách công tác dân vận, dân tộc, tôn giáo ở hai trình độ cử nhân và sau đại học.

⁽⁴⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam - Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh. Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng cộng sản Việt Nam Thành phố Hồ Chí Minh lần thứ XI, trang 204.

⁽⁵⁾ Bùi Thị Ngọc Trang (2020, tháng 12). Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2020. Đề tài nghiên cứu cấp Bộ.

Biểu đồ 1: Khó khăn trong công tác tôn giáo ở Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay

Nguồn: Số liệu xử lý bảng hỏi đề tài nghiên cứu cấp Bộ “Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2020”, tháng 12 năm 2020.

thay đổi qua các kỳ bầu cử Hội đồng nhân dân, Đại hội Đảng. Mặt khác, qua thống kê của Ban Dân vận Thành ủy, có trên 45% cán bộ đang làm công tác liên quan chưa được đào tạo, bồi dưỡng về công tác dân vận, dân tộc, tôn giáo⁽⁶⁾.

Cần làm tốt hơn công tác quy hoạch, xây dựng và kiện toàn tổ chức bộ máy làm công tác quản lý nhà nước về tôn giáo các cấp, bắt đầu từ cấp cơ sở. Trước mắt, thực hiện việc bố trí cán bộ, công chức cấp cơ sở có năng lực, có trình độ chuyên môn để tham mưu cho cấp ủy và chính quyền về công tác tôn giáo ở vùng đồng bào tôn giáo, vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn; tiến tới sự đồng bộ về năng lực và trình độ của cán bộ, công chức quản lý nhà nước về tôn giáo ở cấp xã; bảo đảm giải quyết tốt các vấn đề tôn giáo từ cơ sở.

Đồng thời, xây dựng kế hoạch, tạo nguồn tuyển dụng, ưu tiên tuyển dụng cán bộ, công chức cho ngành quản lý nhà nước về tôn giáo từ đội ngũ được đào tạo đúng và gần với ngành tôn giáo học; từ cán bộ, công chức đã công tác lâu năm trong các cơ quan dân vận, mặt trận.

Thứ tư, tiếp tục duy trì việc tổ chức thực hiện các chương trình bồi dưỡng cho đội ngũ làm công tác tôn giáo và dân tộc.

Trong thời gian qua, Ban Thường vụ Thành ủy đã chỉ đạo tổ chức nhiều chương trình đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ phù hợp từng lĩnh vực công tác, đối tượng; đưa nội dung công tác dân tộc, tôn giáo vào chương trình bồi dưỡng, cập nhật kiến thức cho cán bộ lãnh đạo, quản lý thuộc đối tượng 3 và đối tượng 4.

Ban Dân vận Thành ủy, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố, Học viện Cán bộ Thành phố, Sở Nội vụ hàng năm đều tổ chức các lớp bồi dưỡng về nghiệp vụ và kỹ

⁽⁶⁾ Đề án “Tổ chức đào tạo chuyên sâu cho 100 - 200 cán bộ chuyên trách làm công tác dân vận, dân tộc, tôn giáo ở hai trình độ cử nhân và sau đại học”.

năng trong công tác dân tộc, tôn giáo. Hơn 2.000 lượt cán bộ, công chức đã tham dự các khóa bồi dưỡng trong 05 năm qua.⁽⁷⁾

Tăng cường bồi dưỡng cho cán bộ, công chức làm công tác quản lý nhà nước về tôn giáo về lý luận Mác-Lênin, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về hoạt động tôn giáo. Đặc biệt bồi dưỡng chuyên sâu kiến thức về tôn giáo; kỹ năng phối hợp với các tổ chức đoàn thể vận động quần chúng, nhất là chức sắc, chức việc, tín đồ các tôn giáo; phương thức đấu tranh chống lại các hành vi lợi dụng tôn giáo của các thế lực thù địch... cho đội ngũ cán bộ ở địa phương, nhất là cán bộ mới được luân chuyển công tác.

Bên cạnh đó, tiếp tục tổ chức bồi dưỡng kiến thức quốc phòng, an ninh cho chức sắc, chức việc. Trong 05 năm (2015-2020), Học viện Cán bộ đã phối hợp Bộ Tư lệnh Thành phố tổ chức 17 lớp bồi dưỡng với gần 2.000 lượt người tham dự⁽⁸⁾ nhằm tạo điều kiện để nâng cao nhận thức và trách nhiệm của các tổ chức tôn giáo trong xây dựng và phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc; thường xuyên củng cố, xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở vững mạnh.

Thứ năm, cần quan tâm tăng cường mối quan hệ giữa tôn giáo và chính quyền. Số liệu khảo sát cho thấy đề xuất giải pháp “Tăng cường mối quan hệ giữa tôn giáo và chính quyền” chiếm tỷ lệ cao nhất (33.0%); các ý kiến đều thống nhất xác định rõ chính quyền địa phương là cấp quan trọng của bộ máy nhà nước - một bộ phận nòng cốt của hệ thống

chính trị, là thành tố quan trọng của kiến trúc thượng tầng; quan hệ giữa chính quyền địa phương với các tổ chức giáo hội địa phương tác động trực tiếp đến các hoạt động tôn giáo ở cơ sở, nắm vai trò chủ đạo, quyết định kết quả thực hiện chính sách tôn giáo ở địa phương.⁽⁹⁾

Thứ sáu, xây dựng và hoàn thiện một chiến lược tổng thể phát triển ngành quản lý nhà nước về tôn giáo trong cơ cấu tổ chức đa ngành, đa lĩnh vực. Đổi mới chính sách tiền lương và có chế độ đãi ngộ đặc thù đối với cán bộ, công chức làm công tác tôn giáo. Có ý kiến cho rằng “*cần khẩn trương xây dựng, bổ sung chức danh và tiêu chuẩn công chức ngành quản lý nhà nước về tôn giáo để thực hiện phụ cấp ưu đãi theo ngành. Thêm vào đó là cần chú trọng tới giá trị nghề nghiệp, khuyến khích cán bộ, công chức của ngành trở thành chuyên gia trong lĩnh vực công tác. Thực tiễn nhất đối với cơ sở chúng tôi thì đang rất cần tăng cường kinh phí, điều kiện làm việc (văn phòng, phương tiện đi lại...)”*⁽¹⁰⁾.

Đảng luôn luôn coi trọng việc phát triển đội ngũ cán bộ và xem đó là nhân tố quyết định hiệu quả công việc. Xuất phát từ nhận thức về thực trạng tình hình tôn giáo và vai trò của chính quyền Thành phố trong việc thực hiện chính sách tôn giáo và hướng đến yêu cầu về đổi mới chính sách, pháp luật về tôn giáo trong thời gian tới, đổi mới một cách căn bản và toàn diện bộ máy và đội ngũ cán bộ quản lý nhà nước về tôn giáo là một vấn đề cấp bách.

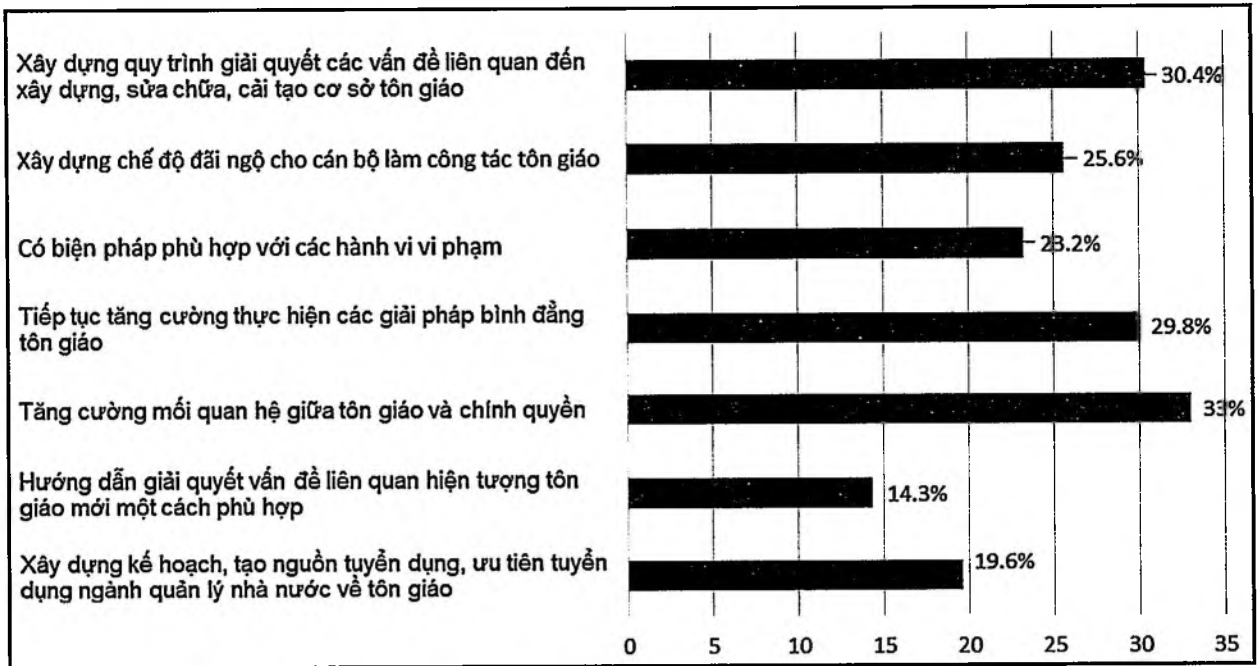
⁽⁷⁾ Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Học viện Cán bộ (2020 - 2025).

⁽⁸⁾ Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Học viện Cán bộ (2020 - 2025).

⁽⁹⁾ Kết quả khảo sát đề tài nghiên cứu cấp Bộ “Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2020”, tháng 12 năm 2020.

⁽¹⁰⁾ Kết quả khảo sát đề tài nghiên cứu cấp Bộ “Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2020”, tháng 12 năm 2020.

Biểu đồ 2: Đề xuất giải pháp

Nguồn: Số liệu xử lý bảng hỏi đề tài nghiên cứu cấp Bộ “Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2020”, tháng 12 năm 2020.

Thứ bảy, cần xây dựng quy hoạch cơ sở tôn giáo trong quy hoạch chi tiết; cơ quan quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo Thành phố cần phối hợp với các cơ quan trung ương và chuyên gia tiến hành khảo sát công tác tôn giáo tại địa phương để đánh giá toàn diện, cụ thể, chính xác tình hình thực thi Luật Tín ngưỡng, tôn giáo. Có ý kiến nêu rõ: “Việc khảo sát triển khai trong thực tế như thế nào là rất cần thiết. Bởi vì trên cơ sở đó sẽ kiến nghị các cơ quan có thẩm quyền sửa đổi những nội dung còn bất cập, thiếu thống nhất. Và ngoài ra thông tin phản hồi từ thực tiễn sẽ bổ sung những điểm còn thiếu nhằm bảo đảm tính khả thi, thống nhất, đồng bộ của Luật Tín ngưỡng, tôn giáo trong hệ thống pháp luật Việt Nam. Có như vậy mới đáp ứng yêu cầu thực tiễn công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn

giáo ở Thành phố”⁽¹¹⁾. Đây cũng là giải pháp mà trong báo cáo số liệu của đề tài nghiên cứu cấp Bộ “Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2020” có 30.4% ý kiến người chọn trả lời. (Xem Biểu đồ 2)

Thứ tám, khi đề cập đến chính sách tôn giáo, hoạch định chính sách tôn giáo, kể cả việc thực hiện chính sách tôn giáo phải xét trong điều kiện chung của tình hình kinh tế - xã hội. Bởi lẽ, tôn giáo là một hình thái ý thức xã hội có mối quan hệ biện chứng với tồn tại xã hội. Các giải pháp trong công tác quản lý cần được thực hiện đồng bộ, trong đó cần thể hiện rõ vai trò của chính quyền địa

⁽¹¹⁾ Trích thông tin phỏng vấn thực hiện đề tài nghiên cứu cấp Bộ “Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2020”, tháng 12 năm 2020.

phương trong việc thực hiện chính sách tôn giáo phải hướng đến mục tiêu phát huy tính tích cực nhằm đảm bảo sự ổn định bền vững của tình hình tôn giáo và thúc đẩy sự tiến bộ xã hội. Cũng vì vậy, chủ thể quản lý phải được đặt trong mối quan hệ hữu cơ, biện chứng với những người hoạt động trong cùng cơ quan đơn vị, giữa các ngành, các cấp, nhằm tăng cường tính liên thông, tính thống nhất và đồng bộ trong bộ máy nhà nước nói riêng và hệ thống chính trị nói chung. Trong mối quan hệ đó, chính quyền nắm vai trò trực tiếp, quyết định đến việc tăng cường hiệu quả công tác quản lý nhà nước về tôn giáo ở Thành phố Hồ Chí Minh trong thời gian tới.

Kết luận

Các thế lực thù địch không ngừng lợi dụng hoạt động tôn giáo, vấn đề tôn giáo để chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc, gây mất ổn định chính trị - xã hội. Thực tiễn cho thấy, chính tính chất nhạy cảm của tôn giáo, phức tạp trong hoạt động của các tôn giáo đã làm cho công tác quản lý nhà nước trên lĩnh vực tôn giáo của các cơ quan chức năng trở thành một trong các điều kiện nhất định cho các hoạt động lợi dụng, chống phá Đảng và Nhà nước. Do đó, làm tốt công tác quản lý nhà nước về tôn giáo là một trong những yếu tố quan trọng để giữ niềm tin của giáo dân đối với đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước, từ đó sẽ ngăn chặn hiệu quả mọi âm mưu lợi dụng tôn giáo để chống phá.

Việc tăng cường công tác quản lý nhà nước về tôn giáo ở Thành phố Hồ Chí Minh có tầm quan trọng đối với sự phát triển ổn định và bền vững của xã hội. Điều này đã thể hiện rõ qua tinh thần chỉ đạo của Đồng chí Nguyễn Thiện

Nhân - nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh: *Yêu cầu các cấp ủy Đảng cần tiếp tục quán triệt chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước về tôn giáo và công tác tôn giáo đến cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội; tăng cường công tác quản lý nhà nước về tôn giáo; quan tâm đẩy mạnh công tác đào tạo cho cán bộ cơ sở, cán bộ làm công tác tôn giáo Thành phố, quận, huyện. Bên cạnh đó, tiếp tục tổ chức bồi dưỡng kiến thức quốc phòng, an ninh cho chức sắc, chức việc các tôn giáo; tạo điều kiện để nâng cao nhận thức và trách nhiệm của các tổ chức tôn giáo trong xây dựng và phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc; thường xuyên củng cố, xây dựng hệ thống chính trị ở cơ sở vững mạnh. Ngoài ra, kịp thời xử lý các hành vi truyền đạo trái pháp luật gây ảnh hưởng đến cộng đồng dân cư, đến trật tự an toàn xã hội; đấu tranh ngăn chặn các hành vi lợi dụng hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo của các thế lực thù địch nhằm phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc.*⁽¹²⁾

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Dân vận Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh (2020). *Kế hoạch số 05-KH/BDVTU ngày 23 tháng 11 năm 2020 về xây dựng Đề án Tổ chức đào tạo chuyên sâu cho 100 - 200 cán bộ chuyên trách công tác dân vận, dân tộc, tôn giáo ở hai trình độ cử nhân và sau đại học.*

⁽¹²⁾ Long Hồ - Ngọc Tuyết (2019, ngày 16 tháng 7). *Tăng cường công tác quản lý nhà nước về tôn giáo*. Truy xuất từ <https://hcmcpv.org.vn/tin-tuc/tang-cuong-cong-tac-quan-ly-nha-nuoc-ve-ton-giao-1491856123>, trích đọc ngày 04/01/2021.

2. Ban Tôn giáo Chính phủ (2019). *Báo cáo tổng kết tình hình, công tác năm 2019 và phương hướng nhiệm vụ công tác năm 2020 của ngành quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo*.

3. Ban Tôn giáo Thành phố Hồ Chí Minh (2019). *Báo cáo về việc thực hiện công tác nhân quyền trong lĩnh vực tôn giáo trên địa bàn Thành phố năm 2015-2019*.

4. Bùi Thị Ngọc Trang (2020, tháng 12). *Công tác tôn giáo của hệ thống chính trị Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn 2016-2020*. Đề tài nghiên cứu cấp Bộ.

5. Cục Thống kê Thành phố Hồ Chí Minh (2020). *Thực trạng dân số Thành phố Hồ Chí Minh qua tổng điều tra dân số và nhà ở thời điểm 0 giờ ngày 01/4/2019*.

6. Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2020). *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh lần thứ XI*.

7. Học viện Cán bộ Thành phố (2020). *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Học viện Cán bộ (2020-2025)*.

8. Long Hồ - Ngọc Tuyết (2019, ngày 16 tháng 7). *Tăng cường công tác quản lý nhà nước về tôn giáo*. Truy xuất từ <https://hcmcpv.org.vn/tin-tuc/tang-cuong-cong-tac-quan-ly-nha-nuoc-ve-ton-giao-1491856123>, trích đọc ngày 04/01/2021.

9. Ban Tôn giáo Chính phủ. *Số liệu thống kê lĩnh vực tín ngưỡng tôn giáo*. Truy xuất từ http://btgcp.gov.vn/bao-cao-thongke/So_lieu_thong_ke_linh_vuc_tin_nguong_ton_giao-postn4Axe1mj.html, trích đọc ngày 04/01/2021.

